

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie

<https://warszawa.wios.gov.pl/pl/zadani/dzialalnosc-kontrolna/powazne-awarie/1564,Powazne-awarie.html>
10.05.2024, 11:22

Poważne awarie

Zadania Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom zostały określone w ustawie z dnia 20 lipca 1991 r. o *Inspekcji Ochrony Środowiska* (Dz. U. z 2018 r. poz. 1471 ze zm.) - w rozdziale 5.

Realizowanie przez WIOŚ w Warszawie zadań z zakresu poważnych awarii polega na:

1. przeprowadzaniu kontroli podmiotów, których działalność może stanowić przyczynę powstania poważnej awarii;
2. prowadzeniu rejestru zakładów, których działalność może być przyczyną wystąpienia poważnej awarii, w tym zakładów zaliczonych do zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii i o dużym ryzyku wystąpienia awarii;
3. rejestrowaniu zaistniałych poważnych awarii oraz zdarzeń o znamionach poważnych awarii;
4. przeprowadzaniu kontroli w sprawie zaistniałych poważnych awarii oraz zdarzeń o znamionach poważnych awarii, badaniu przyczyn powstawania oraz sposobów likwidacji skutków poważnych awarii dla środowiska;
5. współdziałaniu w zwalczaniu poważnej awarii z organami właściwymi do jej zwalczania oraz sprawowaniu nadzoru nad usuwaniem skutków tej awarii.

Na terenie województwa mazowieckiego, wg stanu na dzień 30.06.2019 r. zlokalizowanych jest łącznie 166 zakładów, których działalność może być przyczyną wystąpienia poważnej awarii w tym:

- 17 zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii (ZDR),
- 46 zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii (ZZR),
- 103 zakłady kategorii: pozostali potencjalni sprawcy poważnych awarii (PPSPA).

Wymogami Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/18/UE z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie kontroli zagrożeń poważnymi awariami związanymi z substancjami niebezpiecznymi, zmieniającej, a następnie uchylającej dyrektywę Rady 96/82/WE (Dz. Urz. UE, pozycja L 197 z dnia 24 lipca 2012 r.), zwanej także dyrektywą SEVESO III, zostały objęte 63 zakłady stwarzające zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, tj. ZDR i ZZR.

Wdrożenie dyrektywy SEVESO III do przepisów krajowych odbyło się poprzez zmianę ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, przepisów wykonawczych do tej ustawy oraz ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji ochrony środowiska.

Większość zakładów kategorii ZZR zlokalizowanych na terenie województwa mazowieckiego to zakłady, magazynujące łatwopalne gazy ciekłe (gaz płynny). Na terenie kilku zakładów ZZR znajdują się ciecze łatwopalne oraz substancje niebezpieczne dla środowiska wodnego. Dwa zakłady zostały zaliczone do zakładów kategorii ZZR ze względu na toksyczne działanie stosowanych substancji. Ponadto w pojedynczych zakładach znajdują się substancje niebezpieczne o działaniu rakotwórczym oraz substancje takie jak: wodór, chlor, tlen.

Zakłady zaliczone do kategorii ZDR, to w większości zakłady branży chemicznej, bazy paliw, terminale gazu płynnego oraz zakłady magazynujące substancje chemiczne różnego rodzaju. Substancje niebezpieczne stosowane w zakładach ZDR ze względu na swoje właściwości stwarzają: zagrożenia wybuchowe, pożarowe i toksyczne; zagrożenia dla środowiska naturalnego, oraz zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi. W większości tych zakładów znajduje się kilka rodzajów substancji niebezpiecznej, a dana substancja może jednocześnie stwarzać zagrożenia: ze względu na właściwości toksyczne, właściwości fizyczne (m.in. wybuchowość, łatwopalność) i niebezpieczne dla środowiska wodnego. Jeden z największych zakładów branży chemiczno-paliwowej zaliczony do zakładów o dużym ryzyku wystąpienia awarii, zlokalizowany jest na terenie miasta Płocka. Zakład Produkcyjny PKN Orlen S.A. w Płocku zajmuje obszar ok. 800 ha i jest największym zintegrowanym kompleksem rafineryjno-petrochemicznym w Polsce.

W trakcie zaplanowanych kontroli zakładów ZZR i ZDR inspektorzy sprawdzają realizowanie zagadnień formalno-prawnych określonych w przepisach ustawy Prawo ochrony środowiska oraz zagadnień szczegółowych mających na celu sprawdzenie stanu faktycznego funkcjonowania w zakładzie wybranych elementów systemu zarządzania bezpieczeństwem.

Ocenę opracowania i wdrożenia systemu zarządzania bezpieczeństwem, gwarantującego odpowiedni do zagrożeń poziom ochrony ludzi i środowiska, stanowiącego element ogólnego systemu zarządzania zakładem, wykonują inspektorzy w oparciu o wybrane do weryfikacji zagadnienia w odniesieniu do wybranej instalacji lub jej części, biorąc pod uwagę wymagania konieczne do uwzględnienia w systemie zarządzania bezpieczeństwem (*art. 252 ust 4 ustawy Prawo ochrony środowiska*).

Kontrole pozaplanowe w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom są przeprowadzane najczęściej w przypadku wystąpienia poważnej awarii (*art. 5 a ust. 7 ustawy o IOŚ*). Mogą dotyczyć również innych kwestii np. zweryfikowania treści raportu o bezpieczeństwie złożonego przez prowadzącego zakład o dużym ryzyku wystąpienia awarii - przed zaopiniowaniem tego dokumentu przez Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska czy dokonania ustaleń przed zaopiniowaniem dokumentów planistycznych przekazywanych przez wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast.

W razie wystąpienia poważnej awarii inspektorzy WIOŚ w Warszawie przeprowadzają czynności kontrolne w terenie, podczas których współpracują z przedstawicielami innych organów podejmujących działania w sprawie zaistniałego zdarzenia: Państwowej Straży Pożarnej, Policji, innych jednostek administracji rządowej oraz samorządowej. Kontrole przeprowadzane przez inspektorów WIOŚ w Warszawie, mają na celu przede wszystkim ustalenie: przyczyn powstawania

awarii, sposobów likwidacji skutków poważnych awarii dla środowiska oraz sprawowanie właściwego nadzoru nad usuwaniem skutków zaistniałej awarii.

Sporządził: Grażyna Młynarczyk

Dział Inspekcji, Delegatura WIOŚ w Płocku

Nadzorowanie usuwania skutków zaistniałej poważnej awarii wraz poborem próbek wody rzeki Wisły do badań - dotyczy zdarzenia z dnia 30 maja 2018 r. polegającego na wycieku oleju napędowego z rurociągu PERN S.A. położonego pod dnem rzeki Wisły w Płocku.

Nadzorowanie usuwania skutków zdarzenia z dnia 30 maja 2018 r. - związanego z wyciekem oleju napędowego do wody rzeki Wisły z rurociągu PERN S.A. położonego pod dnem rzeki Wisły w Płocku.

Udział przedstawicieli WIOŚ w Warszawie Delegatury w Radomiu w krajowych ćwiczeniach ratowniczych pod kryptonimem „FALA 2018”, zorganizowanych przez Komendę Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie na terenie gminy Pionki i Kozienice w dniach: 20 - 21.09.2018 r.